

Joost van Wijmen

Verslag Vrije Keuzeruimte 2

Ik onderscheid 3 gebieden die ik in de Vrije Keuzeruimte heb onderzocht:

- 1 werkveld oriëntatiegesprekken
- 2 realisatie hand-outs, ontmoetingen omzetten in producten
- 3 Schrijven met licht, cursus cameratechniek

Gebied 1 had tot doel om te onderzoeken hoe in andere beroepen wordt gewerkt met het lichaam.

Gebied 2 en 3 hadden tot doel om doormiddel materialisaties en visualisaties mijn verhaal te vertellen. Het onderzoek is per gebied een verslag gemaakt. Deze zijn per mail verzonden naar de betrokken maar worden niet online geplaatst.

1. werkveld oriëntatiegesprekken:

A 'Ik moet de ander worden', een gesprek met kunstenaar Sandra Schouten

B 'En geen bejaarden zeggen!', Een gesprek met Marion Duimel en Ingrid Meijering van Stichting Getoud, praktijkprojecten voor, door en met ouderen.

C '*Afstand van het individuele is een offer*', knelpunten binnen zorginstellingen, een gesprek met Tom van der Meulen, directeur van Ideon en voormalig zorgbestuurder.

D 'Nabijheid met behoud met ruimte', een gesprek met haptonoom Ina de Jong

E '*The art of performing science*' een lezing door Roger Kneebone, Professor of Surgical Education and Engagement Science.

F 'We zijn extreem oplossingsgericht opgeleid', een gesprek met Robert Jan Kroeze, wervelkolom chirurg bij de Sint Maartenskliniek.

G 'Afscheid nemen van je bed is afscheid nemen van je man', een gesprek met Jozien Verkuijlen, hoofd-welzijn bij Vughterstede.

In bijlage 1 zijn verslagen van deze gesprekken te lezen.

De realisatie van dit deel is veel groter geworden dan ik aanvankelijk had gepland. Het heeft mij van veel informatie voorzien. Door gesprekken met zorgprofessionals kreeg ik inzicht in de omgang met bewoners. Hun behoeften en de uitdagingen waar zij voorstaan. Maar ook het plezier en de kracht, van zowel de professional als de bewoner. Dit heb ik uitgebreid tijdens mijn verblijf in de Wilgenhof. Door gesprekken met de arts en bestuurder kreeg ik inzicht in het reilen en zeilen in de zorg, in het werkveld en de bijbehorende uitdagingen van de zorgomgevingen. Ook dat werd tijdens de DDW in de Wilgenhof verdiept.

De gesprekken met de andere beroepen die gerelateerd zijn aan mijn werk spiegelde ik mijn eigen methoden. Ik zag de overlap met de haptonoom in taal en benadering van de mens. Bij Getoud ontdekte ik de verschillen. GetOud richt zich specifiek op cursussen voor MBO-ers. Ik herkende de kracht van kunst/ design in het gesprek met Sandra Schouten.

Ik herken in ENCOUNTER#7 dat ik de kennis uit de gesprekken verwerkt heb. Ik richt me met mijn ontwerp op wat er is. Ik haal niet alleen informatie op over wat er niet (meer) kan; op de problemen bij de bewoner of de organisatie. Maar ik onderzoek ook waar kwaliteit van leven aanwezig is en hoe dit wordt georganiseerd. Het contact met de

zorgafnemer (bewoner/ patiënt) gaat van begin af aan goed. Het contact met de zorgprofessional blijft een grotere uitdaging. Deze gesprekken zijn hierin zeer belangrijk geweest. Ze gaven inzicht in het zorgdomein. Dit werd ook door al de gesprekspartners benoemd. Ze gaven ook bewust of onbewust mogelijkheden hoe ik hiermee moest omgaan. Ik ontwikkelde kennis van de taal, het werk, de specifieke uitdagingen en interesses van de verschillende professionals. Ik zie dat ik inhoudelijk goed aansluit bij welzijnsvraagstukken. Dat bestuurders gericht zijn op een gestroomlijnde organisatie en op "gelukkige" bewonersgeluiden. Verzorgende en artsen zijn echt gericht op de individuele bewoner/ patiënt. Ze worstelen met tijd en willen de ander graag helpen. Dat helpen is voor de professional vaak het praktisch oplossen van problemen waarbinnen welzijnsvraagstukken liggen verpakt.

Een project zoals ENCOUNTER is nieuw. Er ontstaan ervaringen en gesprekken over zingeving, de kwaliteit van leven, spiritualiteit en een waardevol leven. Deelnemers worden wezenlijk geraakt en aangesproken op ervaringen die hieraan gekoppeld zijn. ENCOUNTER agendeert onderwerpen die essentieel zijn om je 'gelukkig' te voelen. Dit is geen constant gevoel en ENCOUNTER lost niets op. Maar door de ervaringen en gesprekken binnen ENCOUNTER worden betrokken bevroegd op deze essentiële en ongrijpbare onderwerpen.

Door de gesprekken met de verschillende betrokken realiseer ik me dat deze ongrijpbare onderwerpen naast praktische of fysieke oplossingen het leven tot een draagbaar en compleet leven maken. Dat geldt voor ons allemaal, overal en altijd, maar binnen de zorg is het door de veranderingen van het lichaam erfahrbaar.

2. realisatie hand-outs, ontmoetingen omzetten in producten

TextielLab, TextielMuseum, Tilburg

Studio Design Arbeid, Amsteram

In bijlage 2 is het versla van deze realisatie te lezen.

Om uit te leggen wat de methode ENCOUNTER is en wat het doet heb ik binnen de Vrije Keuzeruimte een aantal producten ontwikkeld. In de doelstelling van de Vrije Keuzeruimte beschreef ik: Het doel van materialisaties en visualisaties is om beter mijn verhaal te vertellen. Ik ontwikkelde samen met studio Design Arbeid ansichtkaarten met borduurpatronen van enkele littekens uit de collectie. In het TextielLab Tilburg ontwikkelde ik een machinaal geborduurde versies van de littekens. Zij zijn als broche te dragen.

Inmiddels zet ik ze in binnen het project en door middel van 'show en tell' ondersteunen zij mijn professionele handelen. Zij functioneren enerzijds als *conversion pieces* anderzijds brengen ze inhoud van het project ENCOUNTER over; ze visualiseren de impact van het veranderend lichaam. De producten kregen deelnemers van de crowdfunding als tegenprestatie. Bij een event in het TextielMuseum met de sponsors werden de brochures gedragen en herkenden donateurs originele borduursels die tot borduurpakketten waren verwerkt. Daarnaast waren de brochures en kaarten als merchandise aan te schaffen bij de tentoonstelling. Daar is weinig van verkocht. Het bleek te luguber of te 'duur'. Tot op de dag van vandaag gebruik ik de hand-out als visite kaartjes van het project. Ze dragen bij de boodschap van ENCOUNTER over te dragen. Als prikkelend visite kaartje werken ze erg goed.

Daarnaast onderzocht ik met deze producten vraagstukken over ethiek en eigenaarschap binnen het project. De reflectie van MP in het verslag geeft hier inzicht de reproductie en verspreiding van een product dat is gebaseerd op een litteken van een deelnemer. Tevens maken al deze producten de impact van het veranderend lichaam tastbaar en bespreekbaar.

3 Schrijven met licht, cursus cameratechniek

In bijlage 3 is het verslag van deze cursus te lezen.

In het tweede kwartaal 2019 heeft fotograaf Ben Nienhuis mij een individuele cursus cameratechniek en nabewerking geven.

Het meest opvallende was dat ik mijn doelstelling in de VK1 achteraf gezien te stellig. Ik stelde: 'Maar de kwaliteit van mijn foto's laat soms te wensen over. Eigenlijk heb ik geen flauw benul hoe ik met een camera moet omgaan.' Dat blijkt niet waar. Voor de storytelling binnen ENCOUNTER gebruik ik ondermeer foto's. Ik weet best hoe een camera werkt en kan ook goede foto's maken. Bij het documenteren van ENCOUNTER worden veel foto's gemaakt waarin zoveel als wordt mogelijk vastgelegd.

Foto's worden gemaakt door aangetrokken professionele fotografen, door deelnemers (patiënten/ ouderen) en door onderzoekers (ik of anderen zoals vervanger Emma). Afhankelijk van het doel en de fotograaf wordt een foto gemaakt. Afhankelijk van het doel en de context wordt een gemaakte foto ingezet. Kortom technische kennis helpt bij het maken van foto's maar het doel van de foto bepaalt de relevantie. Deze realisatie en dus mijn manier van kiezen in het gebruik van beelden is de grootste opbrengt van dit onderdeel van VK2.